Genelge No: 2015/10 (Diplomatik Muafiyetler)

Bu doküman, ilgili mevzuat metnini AB Global Mevzuat Arşivi düzeninde sunar.

T.C.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı: 18723479/010.06

Konu: Diplomatik Muafiyetler

GENELGE

(2015/10)

4458 sayılı Gümrük Kanununun gümrük vergilerinden muafiyet ve istisnaları düzenleyen 167 nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci bendi ile mütekabiliyet esasına göre ithal edilen diplomatik eşyanın gümrük vergilerinden muaf olduğu hüküm altına alınmıştır. Türkiye'deki diplomatik ve konsolosluk misyonları, uluslararası kuruluşlar ve uluslararası kuruluş temsilcileri ile mensuplarına tanınan gümrük ayrıcalıklarına ilişkin işlemler bu genelge hükümleri çerçevesinde yürütülecektir.

Bu genelgede geçen:

-Diplomatik üye; yabancı misyon mensupları listesinde ismi yer alan birinci sınıf kimlik kartına sahip olan diplomatik ajanları, konsolosluk memurlarını ve uluslararası kuruluş memurlarını,

- İdari ve teknik personel; yabancı misyonda görevli, ikinci sınıf kart hamili personelini,

- Takrir; ilgili elçilik veya muafiyet hakkı tanınmış misyon şefleri veya heyet başkanları tarafından tanzim edilmiş ve Dışişleri Bakanlığınca onaylanmış, gümrük vergilerinden muafiyet sağlayan mektubu,

- Yabancı misyon; Türkiye’deki diplomatik ve konsüler misyonlar ile merkezi Türkiye’de bulunan uluslararası kuruluşlar ve uluslararası kuruluşların Türkiye’deki temsilciliklerini, ifade eder.
Bu genelge hükümleri, diplomatik veya konsolosluk misyonu ve mensuplarına, o ülkede Türk misyonu ve/veya mensuplarının en az bu genelgede öngörülen ayrıcalıklardan yararlanmaları halinde uygulanır.

Söz konusu ülkede, Türk misyonu ve/veya mensuplarına tanınan ayrıcalıkların, bu genelgede öngörülenden daha kısıtlı olduğu durumlarda, söz konusu ülkenin Türkiye'deki misyonlarına aynı kısıtlamalar uygulanır. Benzer şekilde karşılıklılık gereği tanınan haklar genişletilebilir.

İlgili ülkelerde mütekabiliyetin varlığının tespit ve teyiti hususunda Dışişleri Bakanlığının değerlendirmesi esas alınır.

Merkezi Türkiye’de olan uluslararası kuruluşlar ile diğer uluslararası kuruluşların Türkiye’deki temsilciliklerine ve mensuplarına sağlanacak ayrıcalıklar, kuruluş anlaşmalarının ilgili maddeleri çerçevesinde Dışişleri Bakanlığınca belirlenir.

Araçlar

Genel hükümler

İthal edilen araçların satışı sadece muafiyetten yararlanmayan, devri ise sadece muafiyetten yararlanan kişilere yapılabilir.

Yabancı misyon ve mensuplarına ait araçların ithal, satış, devir, ihraç veya gümrüğe terk işlemlerinin tamamlanmasını müteakip ilgili gümrük idaresince Dışişleri Bakanlığına bilgi verilir.

Söz konusu araçların ihracına ilişkin belgeler, çıkış gümrük idaresince ithal işleminin yapıldığı gümrük idaresine ve Dışişleri Bakanlığına gönderilir.

Yabancı misyon, diplomatik üyeler ile idari ve teknik personele ait araçlar

İthalat:

Özel araçlar:

Diplomatik üye ile idari ve teknik personel, Dışişleri Bakanlığınca onaylanan takrire (Ek-1/Form B) istinaden gümrük vergilerinden muafen özel araç ithal edebilir ya da Dışişleri Bakanlığının uygun görmesi halinde yerli üretim araçları da aynı şartlarla muafen satın alabilir.

Diplomatik üye ile idari ve teknik personelin, kendi adına kayıt edilmesi şartıyla, eşinin kullanımı için aynı anda ikinci bir araca sahip olmasına izin verilir. Elden çıkarılan araçlar yerine yeni araç ithal etme hakkının mütekabiliyet çerçevesinde kullanımı hususunda Dışişleri Bakanlığının görüşü esas alınır. Karşılıklılık ve ikili anlaşma hükümleri, Dışişleri Bakanlığınca değerlendirilir.

Diplomatik üye ile idari ve teknik personel tarafından ithal edilen özel araçlar, kişinin görevi sona erdiğinde satılır, devredilir, gümrüğe terk edilir veya ihraç edilir.

Hizmet araçları:

Yabancı misyon tarafından, Dışişleri Bakanlığınca onaylanan takrire istinaden gümrük vergilerinden muaf olarak makul sayıda hizmet aracı ithal edilebilir. Misyon yerli üretim araçları da aynı şartlarda muafen satın alabilir.

Misyonun hizmet araçlarının sayısında, karşılıklılık esas olup, kota sayılarında gerekli düzenlemeler Dışişleri Bakanlığınca gerçekleştirilir.

İthal işlemleri :

İthalat, yabancı misyon tarafından düzenlenen takrire (Ek-1/Form B) istinaden gerçekleştirilir. Sahiplik belgesi, orjinal alış faturası, trafik ruhsatnamesi veya fotokopilerinin ekleneceği takrirde, aracın aksesuarları ve Türkiye'ye giriş tarihi ile yerini belirten bilgiler dahil olmak üzere aracın tüm niteliklerinin belirtilmesi gerekir. Yerli üretim araçlar, Ekonomi Bakanlığı’nın ihracat sayılan satışlara ilişkin tebliği uyarınca edinilecek araçların takrirle ithal işlemlerine, aracın ithal işlemini gerçekleştirecek gümrük idaresinin denetimindeki geçici depolama yerine konulmasını müteakip başlanacaktır.

Aracın ilgili gümrük idaresine sevkinde kullanılan irsaliye belgesinin düzenleme tarihinden itibaren 7 günlük süre içinde gümrük idaresine teslim edilmesi gerekmektedir. Gümrük idaresine teslim süresinin uzatımı, ilgilinin irsaliye düzenleme tarihini takip eden 15 gün içinde Dışişleri Bakanlığına başvurması ve başvuruyu Dışişleri Bakanlığının uygun bulması halinde doğrudan

gümrük idaresine bildirilir.

İthal edilen aracın motor veya şasi numaralarında sonradan yapılacak herhangi bir değişiklik veya düzeltme, nota ile talep edilir. Makul ve geçerli sebeplere dayandırılması esas olan düzeltme talebinin Dışişleri Bakanlığınca uygun görülmesi halinde, gerekli düzeltme asıl nüsha üzerinde ilgili gümrük idaresince yapılır.

İthal edilen araç, yabancı misyon veya diplomatik üye ile idari ve teknik personel tarafından satın alındığı tarihte üç yaşından büyük ise, takrire "Vergi muafiyeti olmayan kişilere satılamaz." şerhi düşülür.

Bu araçlar, 1 No.lu Taşıt Takip Programında “Takrir” seçeneği seçilerek kaydedilir.

Satış:

Özel araçlar:

Özel araçların satışı için, Dışişleri Bakanlığının ön izninin alınması gereklidir.

Gümrük vergisi muafiyetinden yararlanamayan şahıslara görev süreleri boyunca sadece bir araç satılabilir.

Muafiyetten faydalanan özel araç, karşılıklılık ilkesi esas olmak üzere sahibince satın alındığında üç yaşından büyükse vergi muafiyetinden yararlanamayan kişilere satılamaz; ancak bu araçlar ihraç edilir, devredilir veya gümrüğe terk edilir.

Satış izni, aracın ithal tarihini izleyen iki yıllık sürenin sonunda verilir. Yabancı misyon şeflerine, ülkemizden kesin olarak ayrılmaları halinde ikinci araçları için de satış izni verilir.

Eğer aracın sahibi Türkiye'den kesin ayrılıyorsa, bu süre bir yıla indirilebilir. Zorunlu nedenler olması halinde Dışişleri Bakanlığı bu süreyi daha da kısaltabilir. Bu durumlarda, yabancı misyon, satış izninin verilmesini izleyen iki ay içinde, gerekli tüm işlemleri tamamlamakla yükümlüdür.

İdari Teknik personele ait araç satışları da bu madde hükümlerine tabidir.

Hizmet araçları:

İthal tarihinde üç yaşından küçük olan hizmet araçları, karşılıklılık çerçevesinde Dışişleri Bakanlığının iznini müteakip, ithal tarihinden 5 yıl sonra Türk vatandaşlarına satılabilir. Mütekabiliyet hususu dikkate alınarak 5 yıllık sürenin kısaltılması mümkündür.

Satış kısıtlamaları:

Otobüs, minibüs, kamyon, kamyonet, treyler ve benzeri taşıtlar gümrük muafiyetinden yararlanamayan şahıslara satılamaz; ancak, bu araçlar şartların sağlanması halinde devredilebilirler. Zorunlu nedenlerle Dışişleri Bakanlığı aksine karar verebilir.

Satış işlemleri:

Satış izni, ekinde gümrük idaresinde işlem görmüş ithal takririnin bir suretinin, en son sigorta poliçesinin ve trafik ruhsatnamesinin fotokopisinin yer aldığı bir nota ile talep edilir. Satılacak araç, Dışişleri Bakanlığınca tespit edilmiş tüm koşullara sahip olmalıdır.

İki aylık geçerliliği olan satış izni, bu sürenin dolmasından önce bir nota ile talep edildiği takdirde bir defaya mahsus olarak iki ay uzatılabilir. Aynı araç için tekrar satış izni verilmez.

Kesin ayrılış durumunda, erken satış izni kesin dönüş tarihinden iki ay önce verilebilir. Kesin dönüş tarihi notada belirtilir. Bu iznin süresi uzatılamaz.

Satış izninin verilmesi üzerine, araç gümrük idaresine teslim edilir. Dışişleri Bakanlığınca düzenlenen ve alıcının adını ve adresini bildiren kesin satış belgesi ile ilgili mevzuatta öngörülen tüm vergi ve resimlerin ödenmesinden sonra araç, alıcıya teslim edilir.

İhracat:

Türkiye'ye takrir ile ithal edilmiş araçların ihracı için Dışişleri Bakanlığına önceden bildirim yapılması gereklidir. İhraç talebi, aracın özelliklerini, sahibinin isim ve unvanını, plaka numarasını, ihraç tarihi ve ihracın gerçekleştirileceği gümrük idaresini içeren bir nota ile yapılır. Notaya aracın ruhsat fotokopisi, en son sigorta poliçesi ve onaylı ithal takriri veya gümrük idaresince onaylanan sureti de eklenir.

Devir:

Hizmet araçları, diplomatik üyeler ile idari teknik personelin özel araçları, gümrük vergisi muafiyeti olan kişilere devredilebilir. Devir işlemi için herhangi bir süre kısıtlaması yoktur.

Yabancı misyon, devir iznini almak için Dışişleri Bakanlığına, aracın niteliklerini, satıcı ve alıcının isim ve unvanlarını ve plaka numarasını içeren bir nota ile başvurur. Notaya Dışişleri Bakanlığının onayını taşıyan ithal takririnin bir sureti ile en son sigorta policesi ve ruhsat örneği de eklenir.

Devir, Dışişleri Bakanlığı tarafından düzenlenen devir izni belgesine istinaden gümrük idaresince gerçekleştirilir. Yeni sahibin adına yapılan kayıt tarihi, yeni ithal tarihi olarak kabul edilir.

Devir işlemi, işlemin gerçekleştirildiği gümrük idaresince, ithal işleminin yapıldığı gümrük idaresine ve Dışişleri Bakanlığına bildirilir.

Diğer araçlar

Özel araçlar için geçerli olan kurallar, yat sınıfına giren deniz vasıtaları ve deniz motorları ile motosikletler için de geçerli olup her bir misyon mensubunun gümrük vergilerinden muaf olarak kaç adet edinebileceği Dışişleri Bakanlığı tarafından mütekabiliyet hususu da dikkate alınarak değerlendirilir. Yat sınıfından deniz araçları ve deniz motorlarının sahipleri ülkemizden ayrıldıktan sonra, adlarına kayıtlı yatların Türk limanlarında bekletilmesine izin verilir. Bekletilme süresi beş yılı geçemez.

Motorsuz karavanlarda araç için geçerli hükümler uygulanmaz. Bu tür araçların satışı, devri veya ihracı için Dışişleri Bakanlığının onayı yeterlidir.

Çalınma ve kaza

Çalınma veya kaza, mahkeme kararı, savcı, en yüksek mülki idare amiri veya emniyet birimleri tarafından düzenlenen resmi bir yazı ile belgelendirilir. Kaza halinde onarımı mümkün olmayan aracın hurdası, Dışişleri Bakanlığının ön izni alındıktan sonra gümrüğe terk edilir.

Çalınan veya tümüyle hasar gören aracın yerine yeni taşıt edinilmesi Dışişleri Bakanlığının takdirine bağlıdır.

Kişisel eşya, ev esyası ve diplomatik paketler

Genel hükümler

İthal edilen kişisel eşya veya ev eşyasının satışı sadece muafiyetten yararlanmayan, devri ise sadece muafiyetten yararlanan kişilere yapılabilir.

Yabancı misyon, diplomatik üyeler ile idari ve teknik personel

İthalat:

Yabancı misyon, diplomatik üye ile idari ve teknik personelin görevleri süresince getirdikleri kişisel eşya ve ev eşyasının ithali, eşya listesinin eklendiği bir takrire (Ek-2/Form A) istinaden gümrük vergilerinden muaf olarak gerçekleştirilir. Söz konusu listede elektrikli ve elektronik eşya detaylı olarak belirtilir.

Yabancı misyon, diplomatik üye ile idari ve teknik personel, çamaşır makinesi, buzdolabı, televizyon ve video gibi elektrikli ve elektronik eşyanın her türünden makul ölçüleri aşmayacak biçimde ithal edebilir. Söz konusu kısıtlamaların kontrolü, Dışişleri Bakanlığı tarafından yürütülür.

Bir yabancı misyona, misyonun resmi kullanımı için elektronik cihazlardan makul ölçüde ithal izni verilebilir. Bu husus Dışişleri Bakanlığı tarafından izlenir ve denetlenir.

Bir diplomatik üye ile idari ve teknik personel bir takvim yılı içinde 240 şişeden fazla içki (derecesi yüksek alkollü içkiler) ve 200 kartondan fazla sigara ithal edemez. Hafif alkollü içkiler (şarap, bira vb.) ve tütün gibi diğer maddelerin ithalatı ise makul düzeyde tutulmalıdır. Yabancı misyon bu kısıtlama ve kotalardan muaf tutulabilir. Söz konusu kısıtlamaların kontrolü, Dışişleri Bakanlığı tarafından yürütülür.

İthalat takriri, eşyanın gümrük idaresine varmasından sonra hazırlanır ve takrir eksiksiz olarak doldurulur. Gümrük belgesi veya konşimentonun aslı ya da fotokopisi takrire eklenir.

Tüketim eşyasına ilişkin takrirler, ithal edilecek eşyanın yeterli tanımını ve tam listesini içerecek şekilde, dört örnek halinde düzenlenir.

Elektrikli ve elektronik ev eşyası, mobilya ve benzeri dayanıklı tüketim eşyası takrirleri, ithal edilen her eşyanın (modeli, tipi, boyutları, ağırlığı, fiyatı gibi) tam tanımını içerecek şekilde, beş örnek halinde düzenlenir.

Misyon şefi ve misyonun resmi kullanımı için düzenlenen ithalat takrirleri bizzat misyon şefi ya da onun tayin edeceği kişi tarafından imzalanır.

Eşyanın serbest dolaşıma girişi, ihracı, devri, satışı ve terki:

Takrir ile ithal edilen tüm eşya ihraç edilir, devredilir, satılır ya da gümrük idaresine terk edilir. Yabancı misyon, elden çıkarılmayan tüm eşyadan sorumludur. Serbest dolaşıma giren eşya için bu madde uygulanmaz.

Bu kapsamda gelen eşyaya ilişkin takrirler ortaya çıkabilecek ihtilafların hallinde kolaylık olması açısından mülkiyetin ispatı amacıyla misyon mensubu tarafından görevi sonuna kadar muhafaza edilir.

3 yıl sonunda satış veya devir yoluyla elden çıkarılan eşya adı, okunmasını güçleştirmeyecek şekilde takrir üzerinde işaretlenir.

Serbest dolaşıma giriş:

Takrir ile ithal olunan eşya, eşyanın ithal tarihinden üç yıl sonra ve karşılıklılık çerçevesinde serbest dolaşıma girmiş addedilir. Türkiye'deki görev süresi devam ederken bir başka yabancıdan satın alınan kişisel eşya ve ev eşyasının da serbest dolaşıma girişi satın alınış tarihinden itibaren aynı süreye tabidir. Hangi ülkelerin ve diplomatik statüye haiz uluslararası kuruluşların mensuplarının ithal olunan eşyasının üç yıl sonra serbest dolaşıma girme imkanından yararlanacağına ilişkin listeler, Dışişleri Bakanlığı tarafından ilgili makamlara güncel olarak iletilir.

Kişisel eşya ve ev eşyası dışında sayılan özellikli eşyanın süre şartına bağlı olarak serbest dolaşıma girmesi söz konusu değildir. Bu tür eşya yeniden yurt dışı edilir, aynı statüdeki bir yabancıya devredilir veya gümrük idaresine terk edilir.

İhracat:

Üç sene sonra karşılıklılık çerçevesinde serbest dolaşıma girme uygulaması kapsamında olmayan ülkelerin misyon ve mensuplarınca; ithal edilen tüm dayanıklı eşya, ilke olarak ihraç edilir. İhraç talebi, Dışişleri Bakanlığının onayını içeren ithal takririnin bir örneğinin de eklendiği bir nota ile Dışişleri Bakanlığına yapılır.

Dayanıklı eşyanın ihracından sonra gümrük idaresindeki dosyanın kapatılabilmesi için ihraç işlemini tevsik eden resmi belgeler Dışişleri Bakanlığına sunulur. Söz konusu eşyanın ihracına ilişkin belgeler, ilgili gümrük idaresince ithal işleminin yapıldığı gümrük idaresine gönderilir.

Türkiye'de satın alınan ve ticari mahiyet taşımayan eşyanın ihracına ilişkin takipler, misyon ve mensuplarının görev yaptıkları kurum ve kuruluşlar tarafından tasdik edilmiş eşya listesi ile birlikte doğrudan ilgili gümrük idaresine yapılır.

Karşılıklılık esasından faydalanacak misyon ve şahısların 3 sene sonunda serbest dolaşıma giren takrir muhteviyatı eşyasından devir veya satış yoluyla elden çıkardıkları eşya dışında kalan eşya, ilgili misyon mensubunun görev bitiminde ihraç edilir. İhraç talebi için karşılıklılık esasından faydalanmayan ülke misyon ve mensuplarının tabi olduğu hükümler uygulanır. Bu misyon ve şahıslar tarafından, ihraç talebine satış veya devir yoluyla elden çıkardıkları takrir muhteviyatı eşyaya ait liste eklenir.

Devir:

Yabancı misyon ve mensuplarınca ithal edilen dayanıklı eşyanın diplomatik üyeler ile idari ve teknik personele devri, yeni ithal takririne dayanarak gümrük idaresince yapılır. Devirden sonra Dışişleri Bakanlığına, nota ile bilgi verilir.

Satış:

3 sene sonunda serbest dolaşıma girme uygulaması kapsamında olmayan ülkelerin misyon ve mensuplarınca ithal edilen dayanıklı eşyanın diplomatik üyeler ile idari ve teknik personel tarafından vergi muafiyetinden yararlanamayan şahıslara satılmasına sadece, eşya sahibinin Türkiye'yi kesin olarak terk etmesi halinde izin verilir.

Söz konusu ülkelerin misyon ve mensuplarınca takrirle ithal edilen dayanıklı eşya, Dışişleri Bakanlığının ön iznini müteakip, ithal tarihinden itibaren beş yıllık dönemin sonunda vergi muafiyetinden yararlanamayan şahıslara satılabilir.

Bu satış izni, diplomatik misyon tarafından, Dışişleri Bakanlığının onayını içeren ithal takririnin bir örneğinin de ekleneceği bir nota ile talep edilir.

Dayanıklı tüketim eşyası için satış izni ancak ithal takriri aslının, eşyanın tam ve açık tanımını (modeli, tipi, ağırlığı, fiyatı v.b.) içermesi şartıyla verilir.

Satış ve teslim gümrük idaresinde yapılır ve bu işlemden doğan gümrük vergileri, eşyanın alıcıya teslim edilmesinden önce ödenir. Satış işleminden sonra diplomatik misyon, ekine vergilerin ödendiğine ilişkin belge ve makbuzların da eklendiği, alıcının adını, adresini, satışın yerini, tarihini ve fiyatını içeren bir nota ile Dışişleri Bakanlığına bilgi verir.

3. Makine ve teçhizat ithali

Yabancı misyon tarafından yapılan makine ve teçhizat ithali, Dışişleri Bakanlığının ön iznine bağlıdır. İlgili takrirler, eşyanın cinsi, değeri, miktarı, seri numarası, tipi, modeli ve özellikle kullanım yeri ve amacı ile ilgili ayrıntılı bilgileri içerir. Broşür ve kullanım belgeleri de takrire eklenir.

4. Sergi malzemesi

Yabancı misyon adına münhasıran misyon binasında sergilenecek her türlü malzemenin (filmler dahil) ithali, misyon tarafından tanzim edilecek ayrıntılı listeyi içeren takrire (Ek-2/Form A) istinaden yapılır. Bu malzeme, sergi sonunda ihraç edilir.

Takrirler, serginin kesin tarihinin belirtileceği bir nota ekinde Dışişleri Bakanlığına gönderilir.

Yabancı misyon binası dışında düzenlenecek fuar ve sergilerde teşhir edilecek her türlü malzemenin (filmler dahil) ithali, Gümrük Kanunu ile Gümrük Yönetmeliği'nin genel hükümlerine tabidir. Dış kaynaklı tanıtım amaçlı ekonomik ve kültürel etkinliklerin düzenlenmesi ön iznin alınmasına bağlı olduğundan, ilgili yabancı misyon tarafından bir nota ile Dışişleri Bakanlığı Yurtdışı Tanıtım ve Kültürel İlişkiler Genel Müdürlüğüne veya Ikili/Çok Taraflı Ekonomik Işler Genel Müdürlüğüne başvurulur. İznin alınmasından sonra, geçici ithalat için düzenlenen garanti mektubu Dışişleri Bakanlığına sunulur.

5. Bağış

Taşıt ve diğer dayanıklı tüketim eşyasının yerel kurum ve kuruluşlara bağış istemi, ilgili kurum veya kuruluşun ön izninin sağlanması için bir nota ile yapılır.

6. Kültürel miras eserleri

Dış kaynaklı doğal ve kültürel mirasa ilişkin eserlerin ithali veya ihracı, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda yer alan hükümlere göre yapılır. Gümrük idaresi söz konusu eşyanın girişi sırasında değişmeyecek şekilde eşyanın ayniyetini tespit eder.

Diplomatik üyeler tarafından takrir ile ithal edilen yabancı kökenli kültür varlıkları (koleksiyonlar dahil) bir başkasına satılamaz veya devredilemezler. Bu eşya, gümrük idaresince ayniyet tespiti yapılarak ihraç edilir veya devlet müzelerine bağışlanır. Türkiye'de iktisap edilen eserler, ihraç edilemez veya devredilemez, sadece devlet müzelerine bağışlanır.

2013/48 sayılı Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Bu yazı GümrükApp’ten alınmıştır.